

Ny OfTp: Konsekvenser for arbeidsgivere

Pensjonsforum 7. desember 2018

Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS

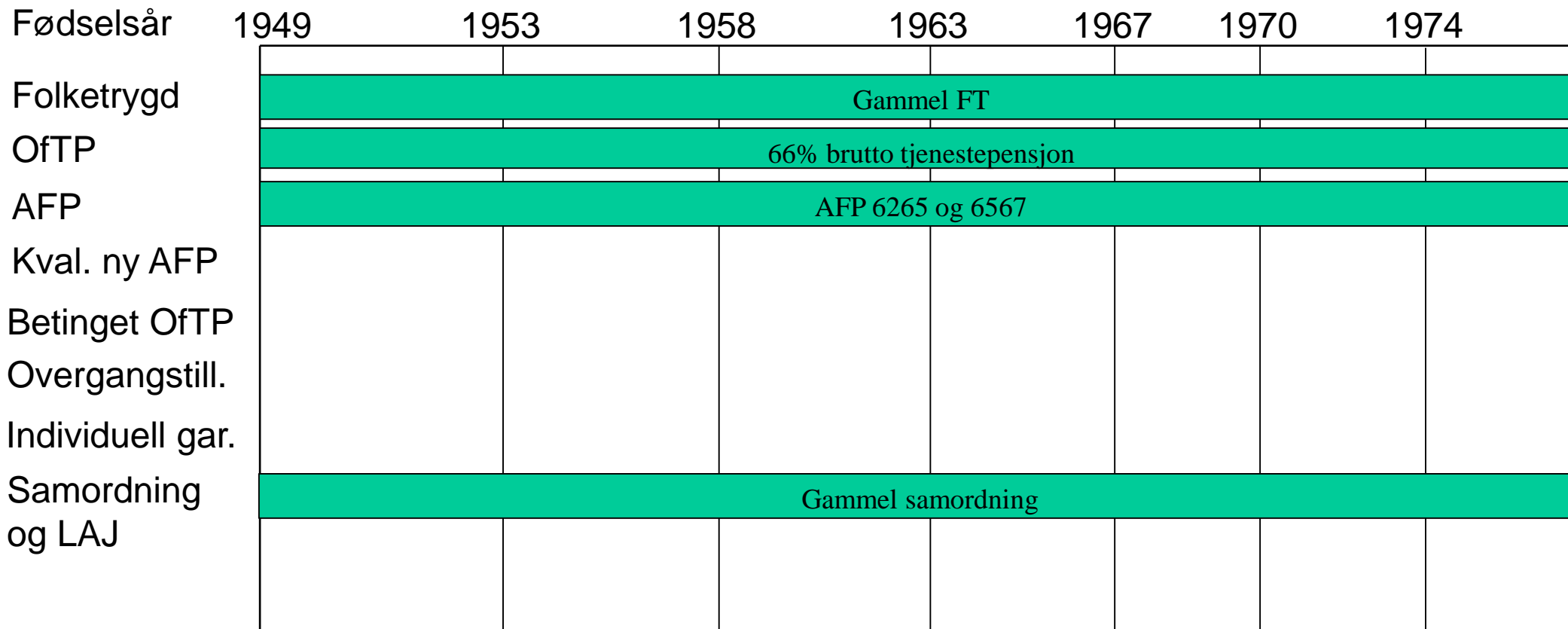
www.aktuarene.no

www.aktulator.no

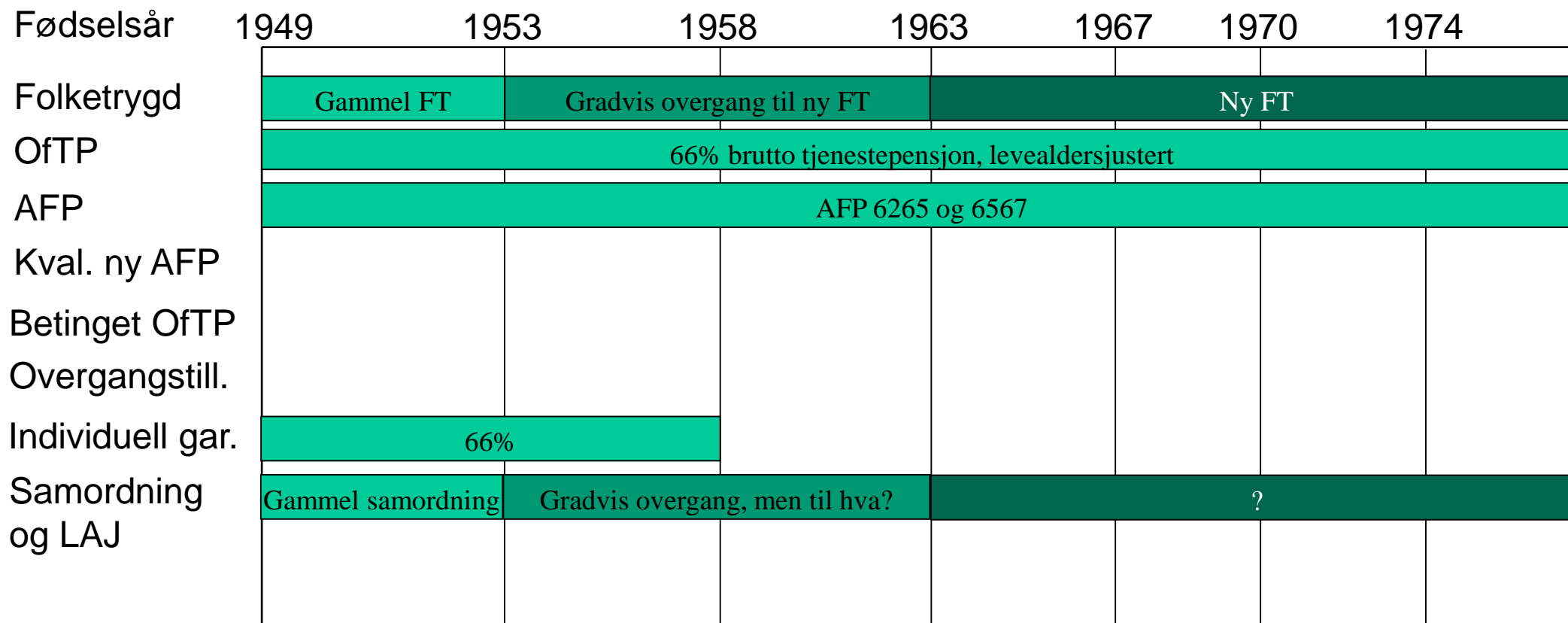

-
- Konsulentselskap med fokus på aktuarterjenester innen tjenestepensjon og livsforsikring
    - Herunder pensjonskasser (offentlig og privat) som betydelig forretningsområde
    - Utredningsvirksomhet i samarbeid med FAFO.
  - 11 ansatte (9 aktuarer, 2 systemutviklere)
  - Fulgt prosessen med ny offentlig tjenestepensjon nøye
    - Flere utredningsoppdrag for parter i arbeidslivet.
    - Utarbeidet flere analyseverktøy og kalkulatorer («aktulatorer») rettet mot konsekvensberegninger av endring i pensjonsordningene for både arbeidsgiver og arbeidstaker.
-

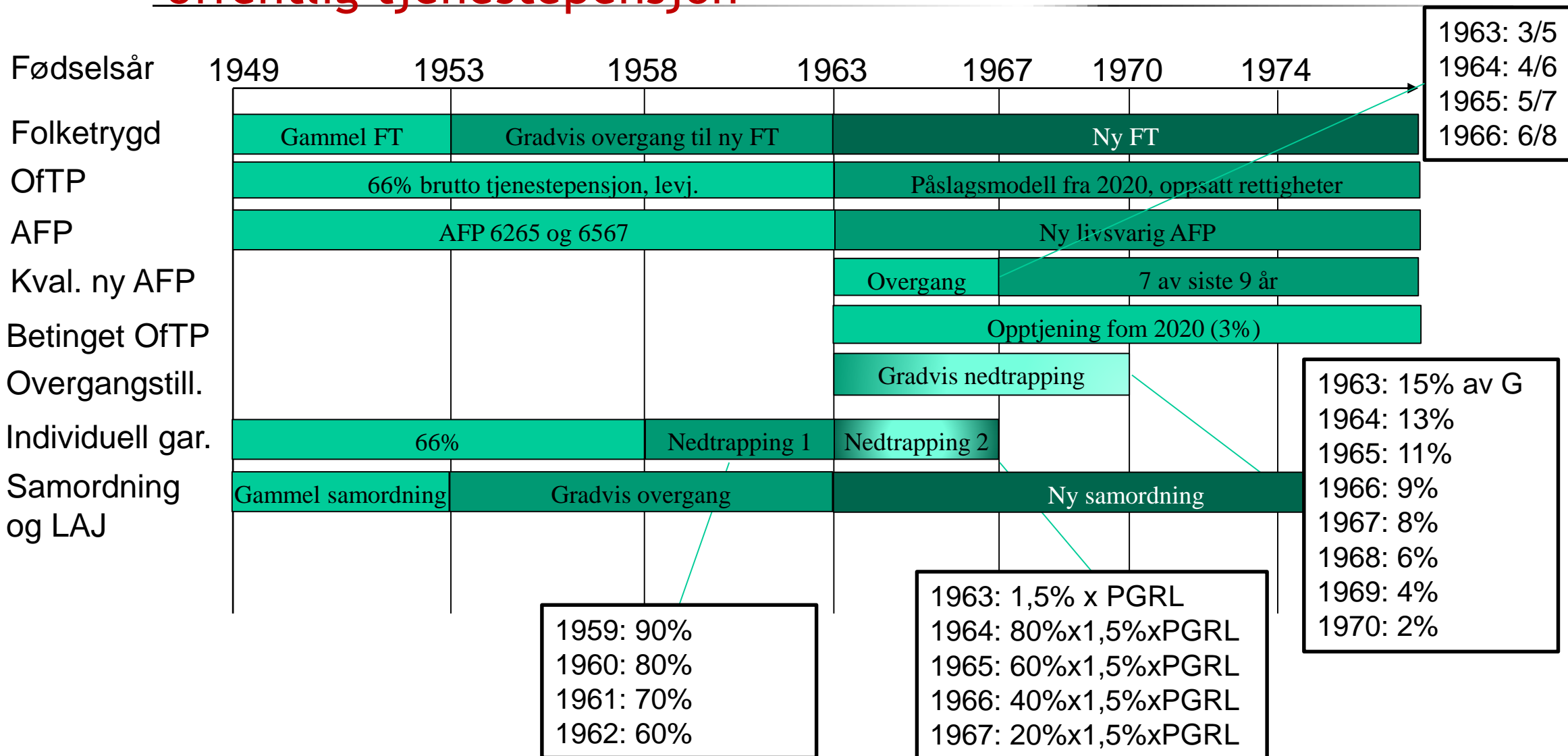
Før reformen av offentlig tjenstepensjon

Første steg i reformen av offentlig tjenstepensjon

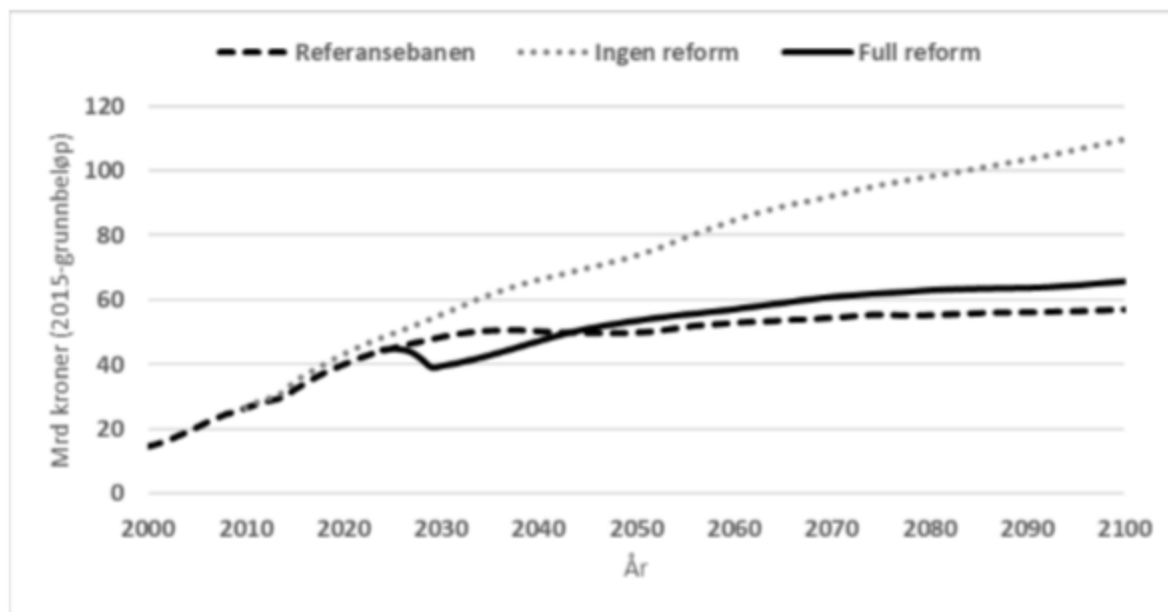
Andre steg i reformen av offentlig tjenstepensjon

Høringsnotatet

- Ny tjenstepensjon for ansatte i offentlig sektor (SSB)

Figur 14.1 Utgifter til offentlig tjenstepensjon (alderspensjon og AFP)

Uten reform ville pensjonsutgiftene i 2100 blitt nesten tre ganger så høye som i dag. I referansebanen og med full reform begrenses utgiftsveksten betydelig.

Konsekvenser for arbeidsgivere

- Todelt

- Likviditetsmessige konsekvenser
    - Premieinnbetalingen
  - Regnskapsmessige konsekvenser
    - GKRS (Premieavviket)
    - NRS/IAS (Forpliktelsen)
-

Konsekvenser for arbeidsgivere

- Fokus i dag

- Likviditetsmessige konsekvenser
    - Premieinnbetalingen
  - Regnskapsmessige konsekvenser
    - GKRS (Premieavviket)
    - NRS/IAS (Forpliktelsen)
-

Konsekvenser for arbeidsgivere (Fokus)

- Hvorfor?
    - Hovedlinjene vil være de samme.
    - Største forskjell er at konsekvensene realiseres raskere for GKRS/NRS-beregningene på grunn av en annen periodisering og at man skal verdsette pensjonsforpliktelsen til virkelig verdi (beste estimat).
-

Hva er viktig?

- Dagens ordning vs. ny ordning: Observasjonen

- Ansettelsesalderen har «stor» effekt på dagens ordning i forhold til premienivået, mens har ingen effekt på den nye ordningen.
  - Men tilsvarende har ansettelsesalderen «stor» effekt på når man kan ta ut pensjon i den nye ordningen, mens dagens ordning først gir en effekt hvis man har en ansettelsesalder etter 37 år.
-

Agenda

- Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)
  - Analyse på typeeksempler (Analyse på mikronivå)

Vi skal se på:

- Sparepremien for påslagsmodellen og betinget pensjon.
  - Forventet pensjonsalder.
  - Engangseffekter ved overgang til ny ordning.
-

Agenda

- Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)
  - Analyse på typeeksempler (Analyse på mikronivå)

Vi skal se på:

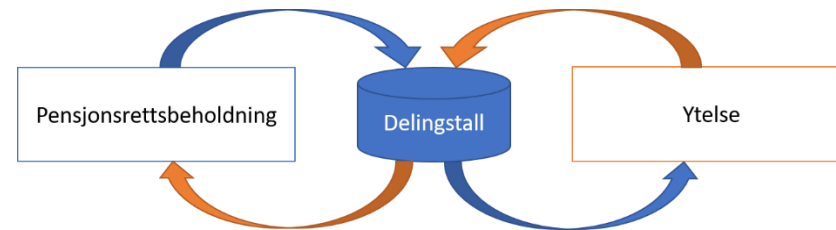
- Sparepremien for påslagsmodellen og betinget pensjon.
- Forventet pensjonsalder.
- Engangseffekter ved overgang til ny ordning.

Forutsetninger der annet ikke sagt:

- 2 % beregningsrente
  - K2013
  - Demografiske data som kjønn, lønn etc.
  - Pensjonsalder er 67 år.
  - Aldersgrensen er 70 år.
  - Uttaksalder er på 67 år.
-

Påslagsmodellen - Konstruksjonen

- Alderspensjonen tjenes opp med en grunnsats på 5,7 % av pensjonsgrunnlaget i inntektsintervallet 0 – 12 G, og en tilleggssats på 18,1 % i inntektsintervallet 7,1 G – 12 G.
- Pensjonsopptjeningen akkumuleres i en beholdning som i reguleres med lønnsveksten i samfunnet (G-reguleringen) under opptjeningsperioden.

Sparepremien og reguleringspremien

- Lønn reguleres i takt med G

Input

Kjønn: Mann Kvinne

Fødselsår

1963

Beregningsrente i %

2

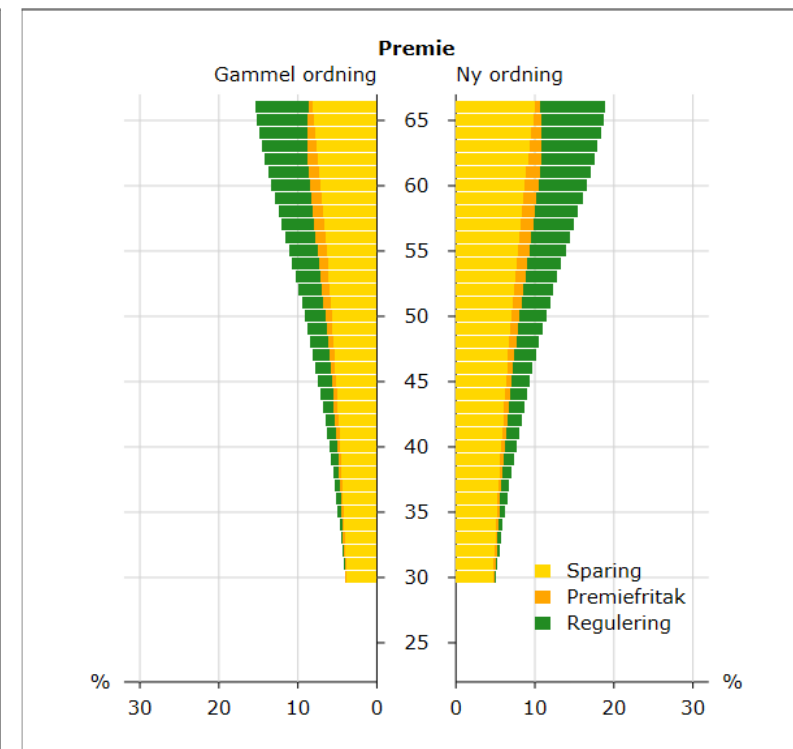
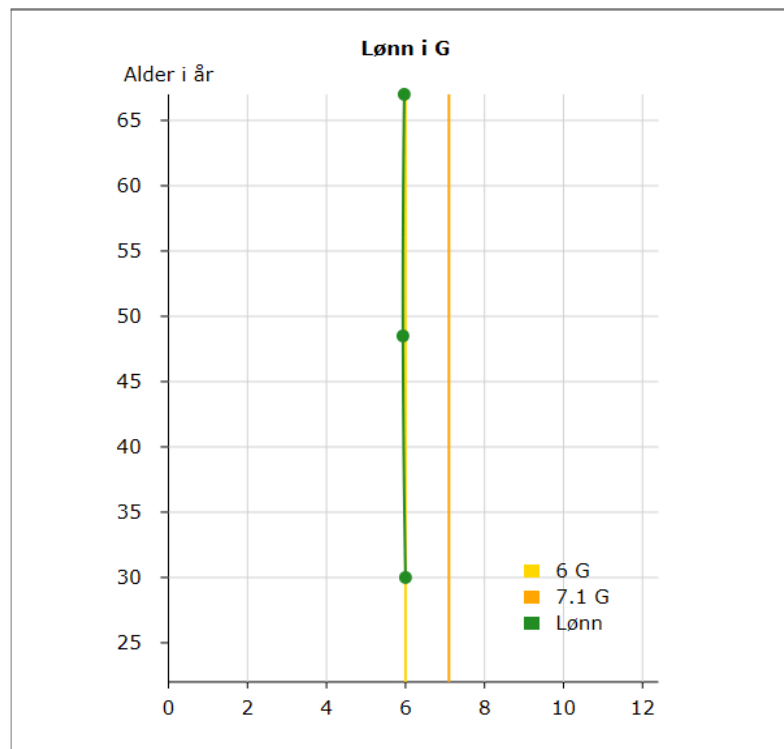
Startalder

30

G-regulering i %

2.25

Med betinget tjenestepensjon:

Sparepremien og reguleringspremien

- Lønn reguleres i høyere takt en G

Input

Kjønn: Mann Kvinne

Fødselsår

1963

Beregningsrente i %

2

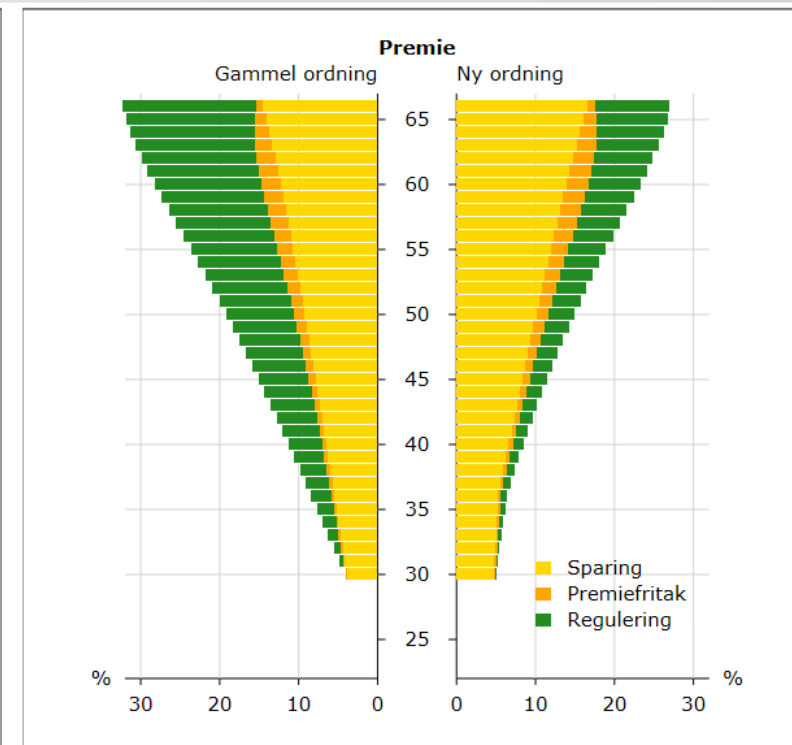
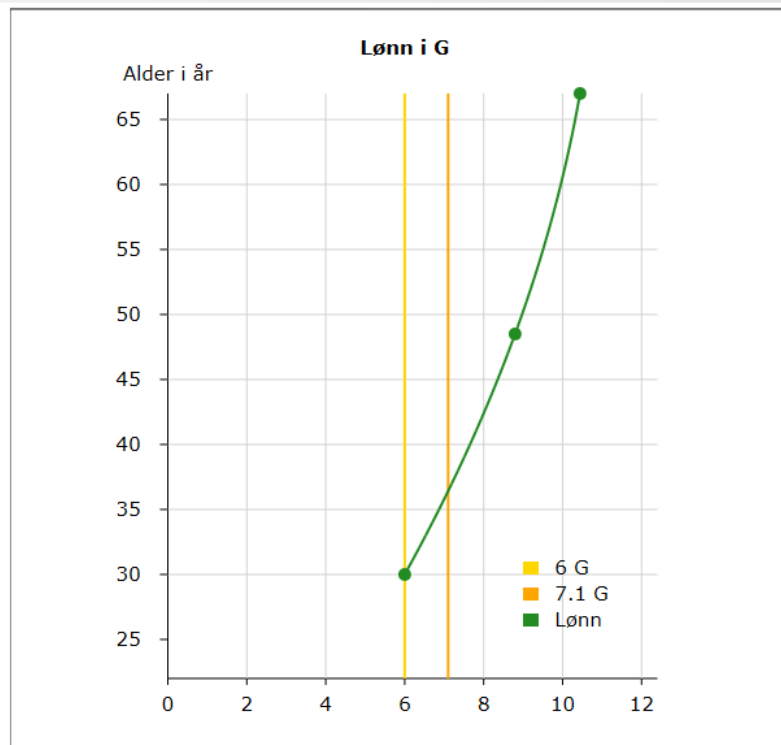
Startalder

30

G-regulering i %

2.25

Med betinget tjenestepensjon:

Sparepremien og reguleringspremien

- Lønn reguleres i uttakt med G-utviklingen

Input

Kjønn: Mann Kvinne

Fødselsår

1963

Beregningsrente i %

2

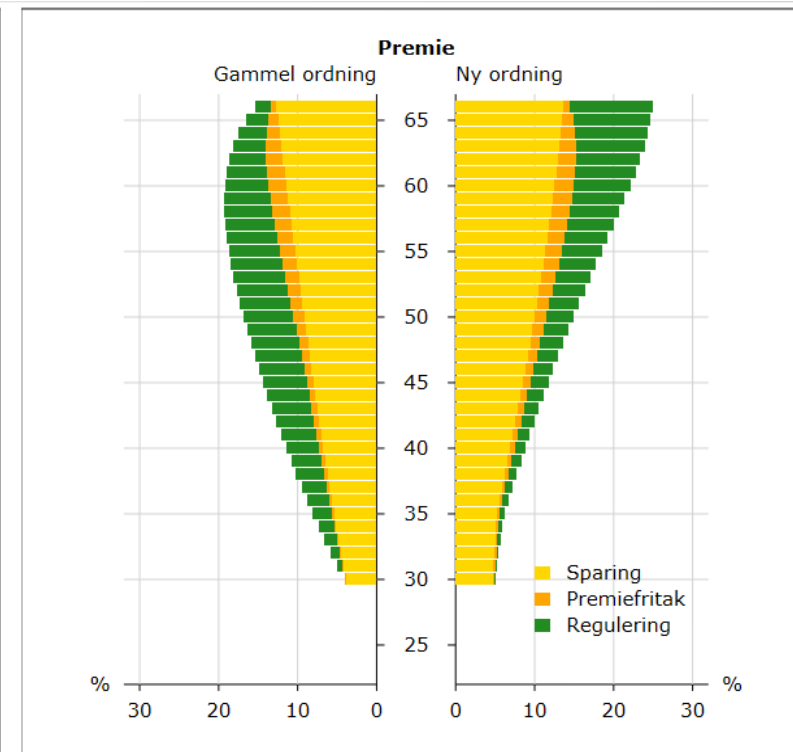
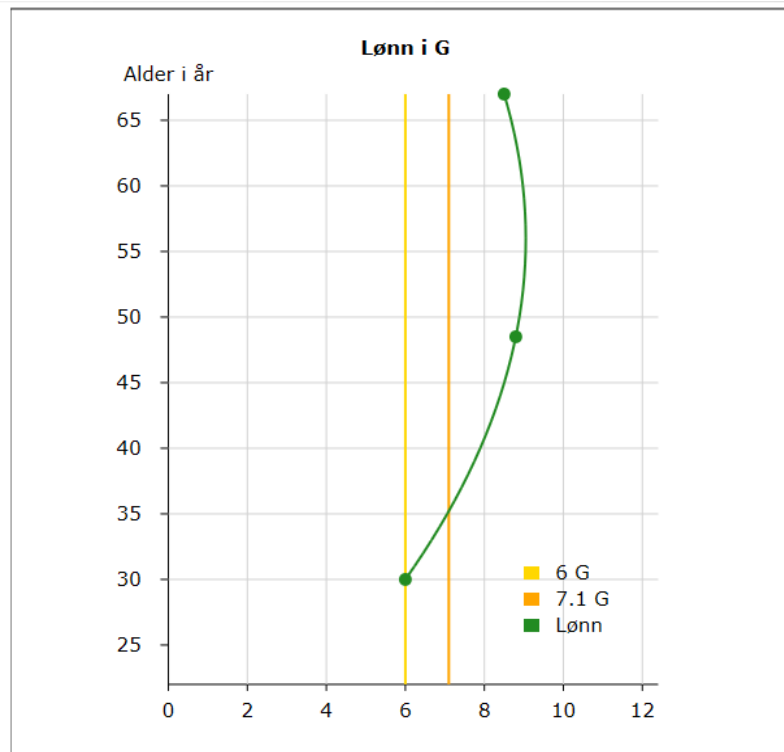
Startalder

30

G-regulering i %

2.25

Med betinget tjenestepensjon:

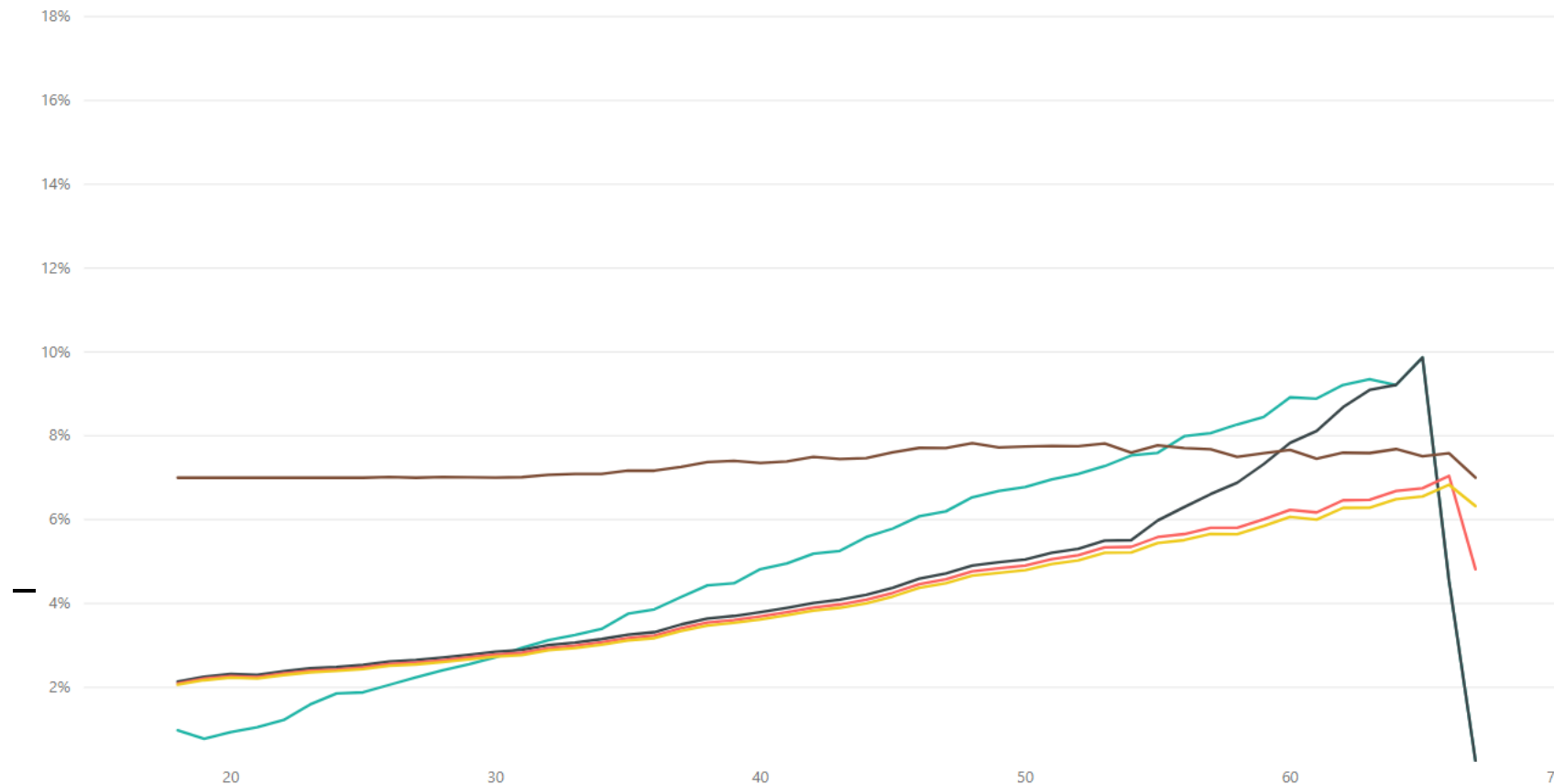

Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)

Utviklingen i sparepremien for påslagsmodellen (Fellesordningen)

Sparepremie i % av PGRL

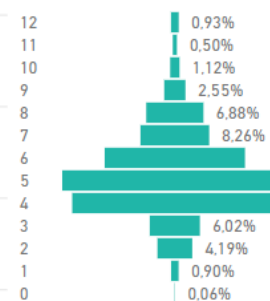
● Før reformen 2020 ● Etter reformen 2020 ● 2030 ● 2040 ● Innskuddspensjon

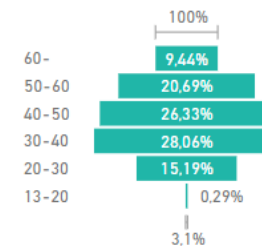
Kjønn

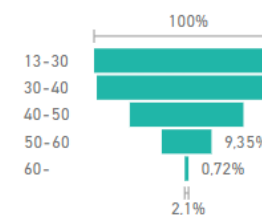
R. PGRL

Aldersgruppe

Ansattalder

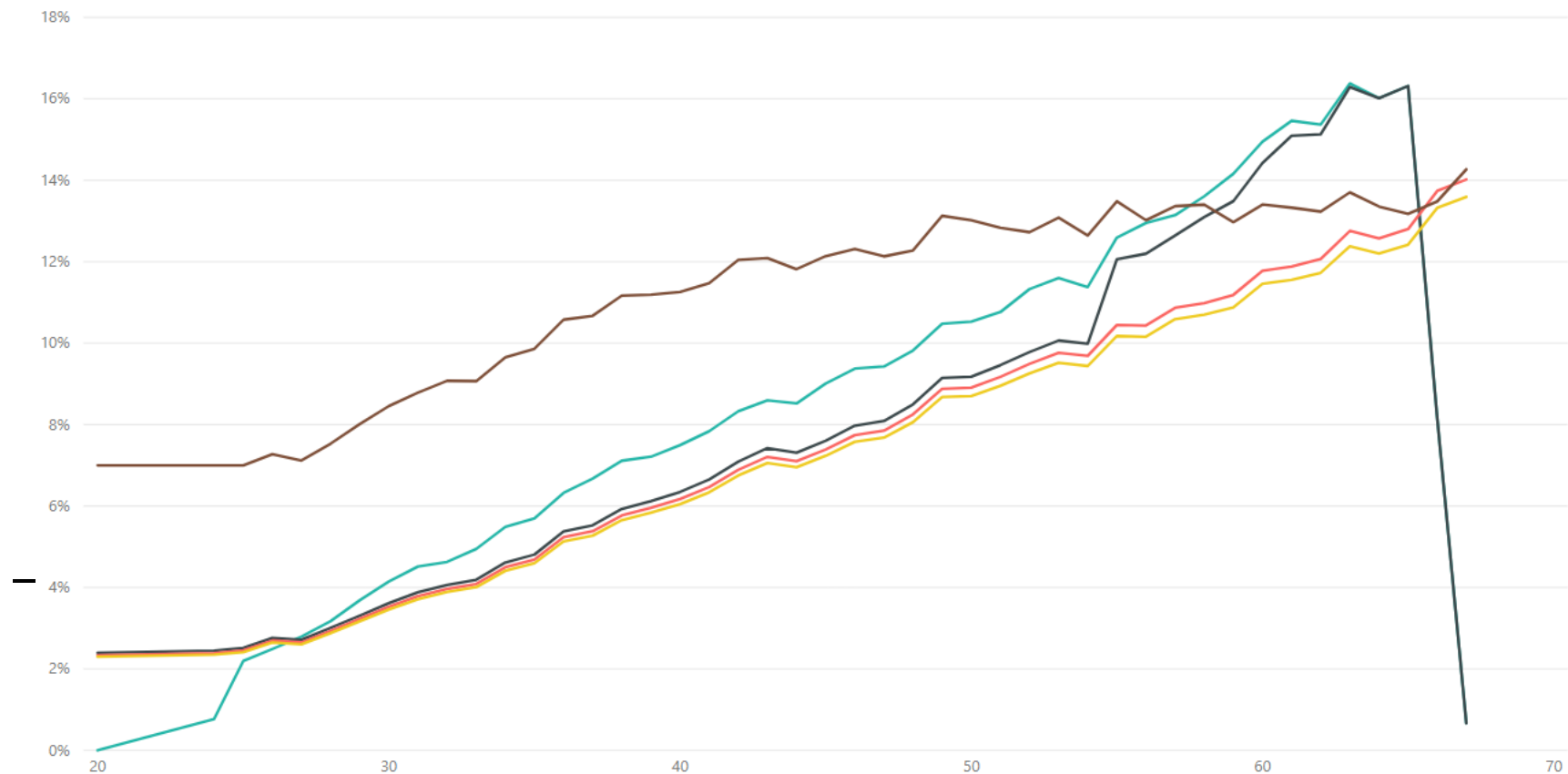

Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)

Utviklingen i sparepremien for påslagsmodellen (Legeordningen)

Sparepremie i % av PGRL

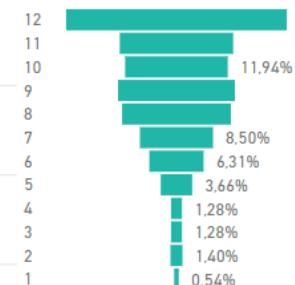
● Før reformen 2020 ● Etter reformen 2020 ● 2030 ● 2040 ● Innskuddspensjon

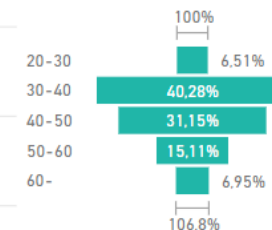
Kjønn

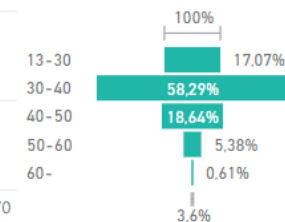
R. PGRL

Aldersgruppe

Ansattalder

Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)

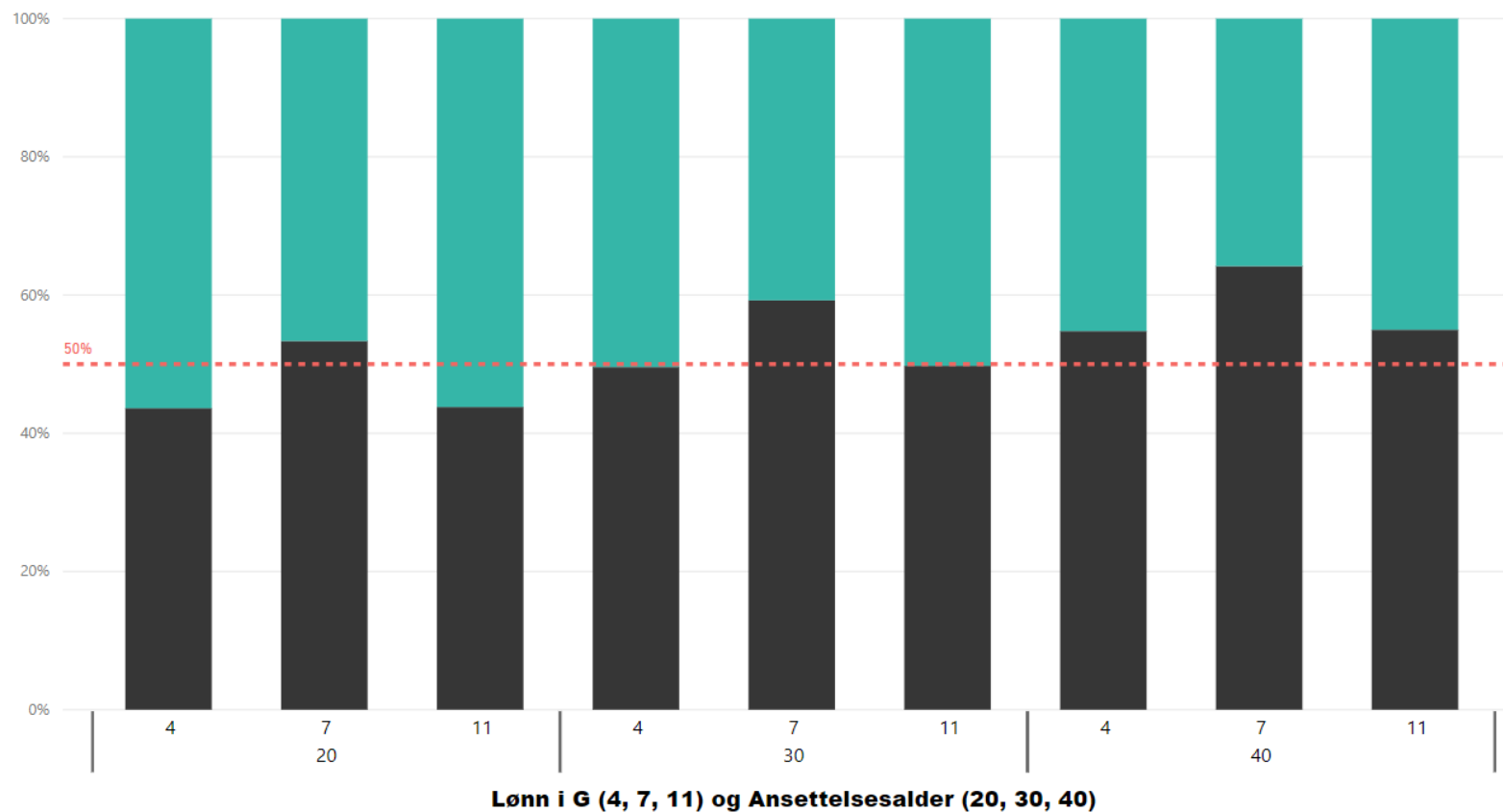

- Fellesordningen
    - Gjennomsnittlig lønn på mellom 4-5 G
    - De fleste ansettes i aldrene 20-40 år, men flest ansettes etter 30 år.
  - Legeordningen
    - Gjennomsnittlig lønn på rundt 11 G
    - De fleste ansettes i aldrene 30-40 år, men få tidligere.
-

Hvorfor er sparepremienivået lavere i den nye ordningen?

Relativ sparepremienivå i dagens ordning mot den nye ordningen

● Før reformen 2020 ● Etter reformen 2020

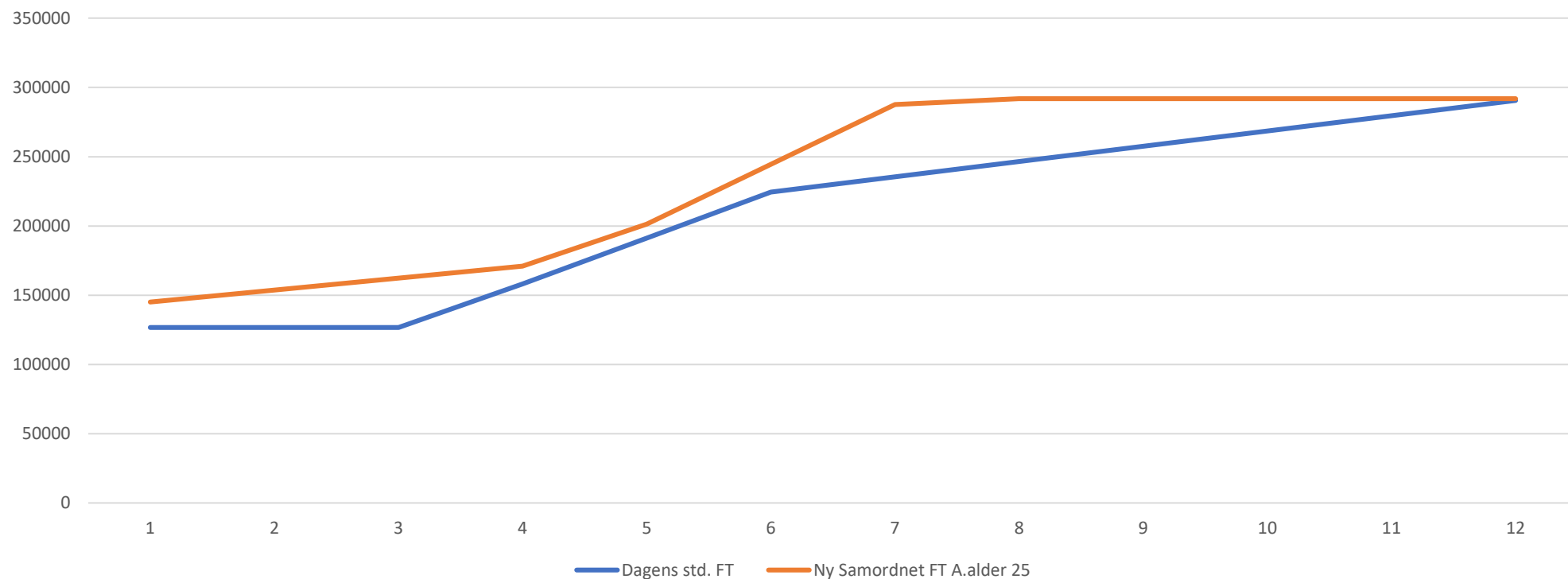
Hvorfor er sparepremienivået lavere i den nye ordningen?

- Ettersom dagens ytelsesordning er en brutto-ordning vil dagens premienivå avhengig av hva man benytter for beregning av folketrygden.
    - I dag er bransjestandarden «FNOs standardberegnet folketrygd».
    - Standard som baserer seg på den gamle folketrygden.
    - I standarden benyttes en ansettelsesalder på 25 år.
  - Men hva om vi benytter forutsetningen i dagens standard på ny samordnet-beregnet folketrygd.
-

Hvorfor er sparepremienivået lavere i den nye ordningen?

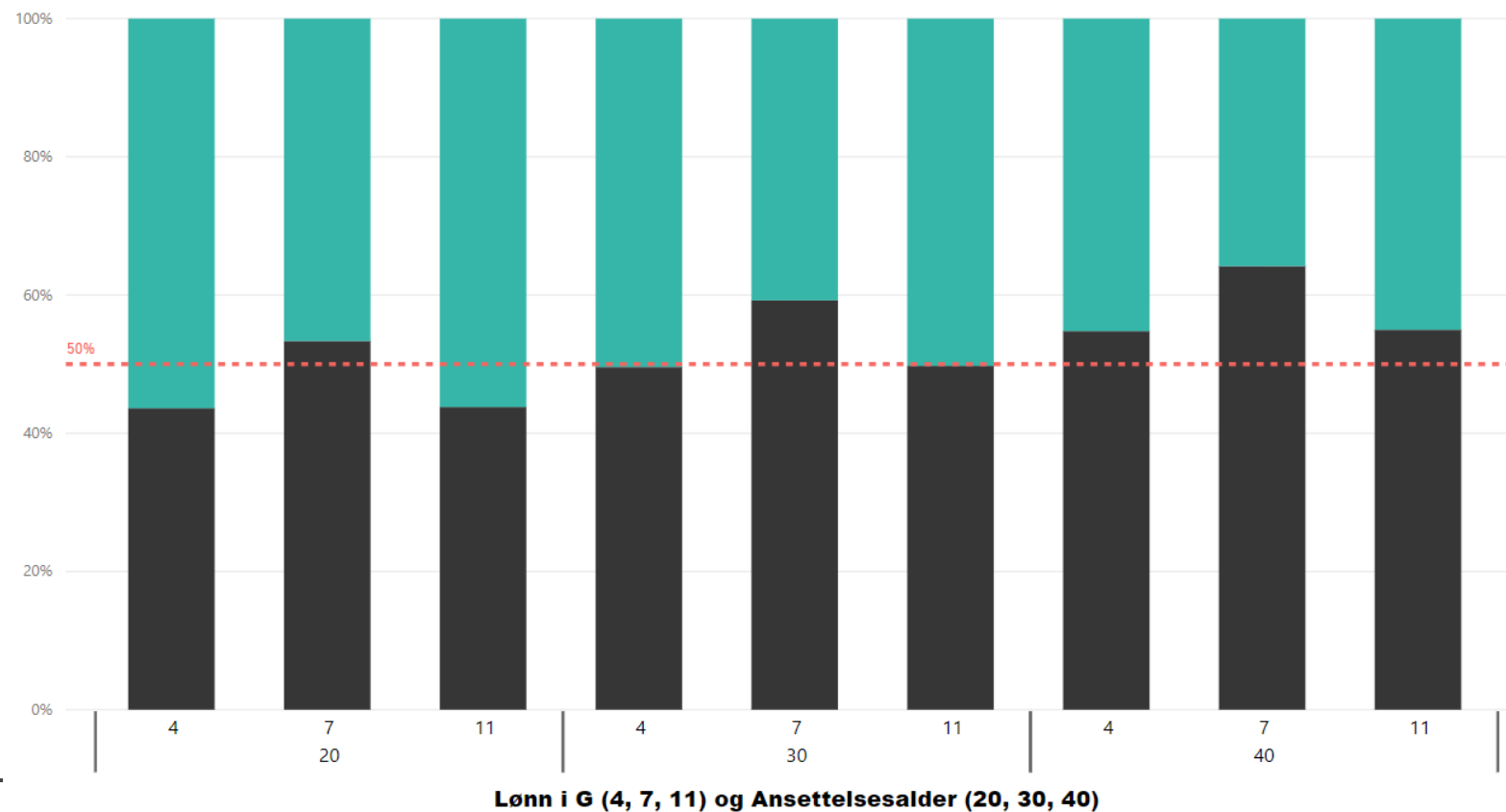
Standardberegnet folketrygd for premieberegning

Hvorfor er sparepremienivået lavere i den nye ordningen?

Relativ sparepremienivå i dagens ordning mot den nye ordningen

● Før reformen 2020 ● Etter reformen 2020

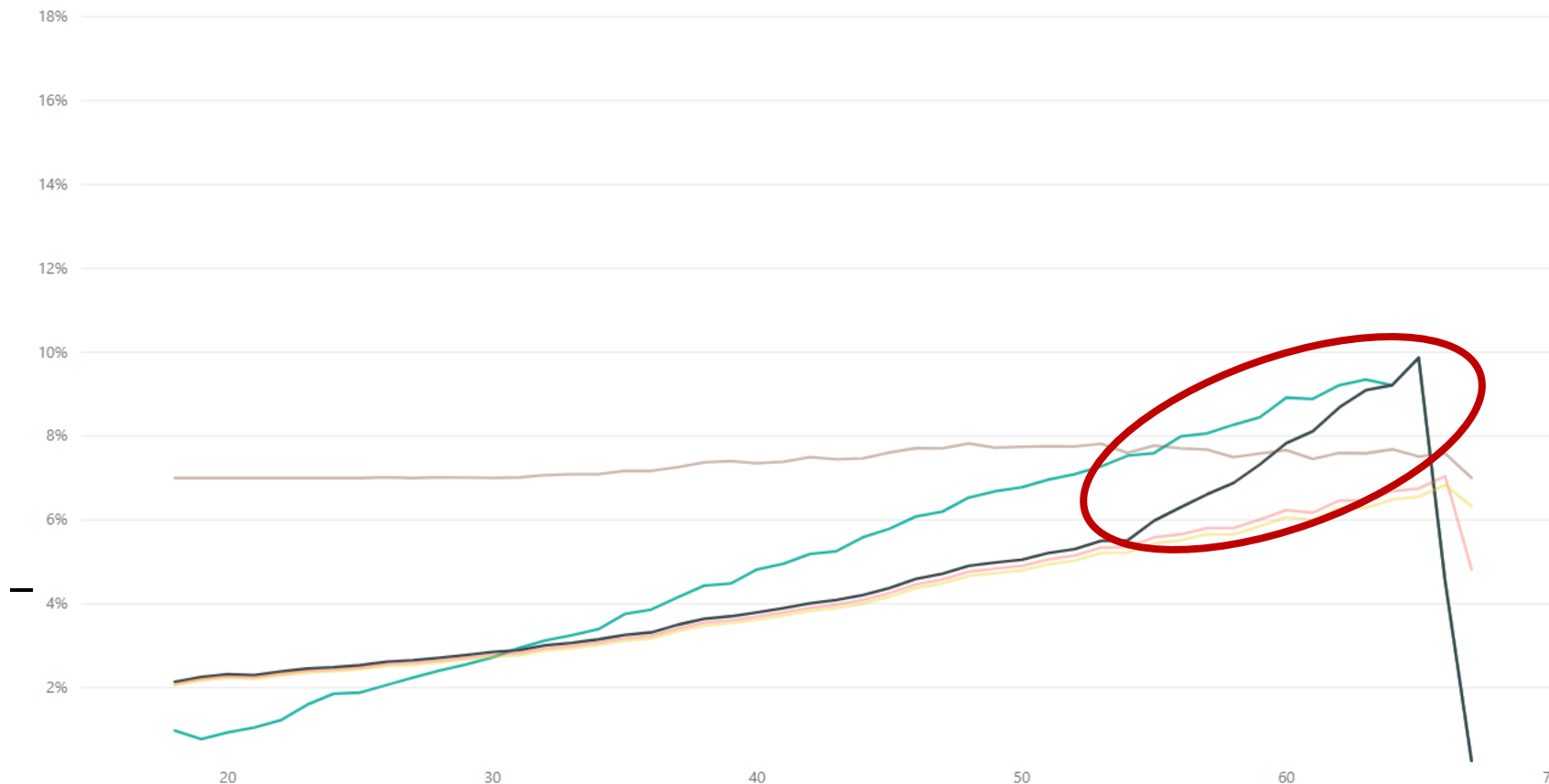

Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)

Utviklingen i sparepremien for påslagsmodellen (Fellesordningen)

Sparepremie i % av PGRL

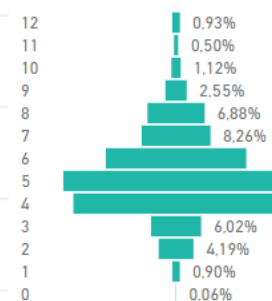
● Før reformen 2020 ● Etter reformen 2020 ● 2030 ● 2040 ● Innskuddspensjon

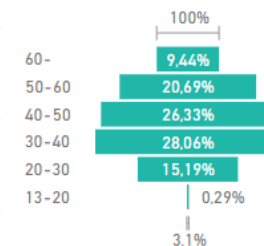
Kjønn

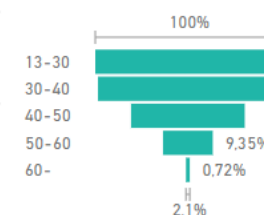
R. PGRL

Aldersgruppe

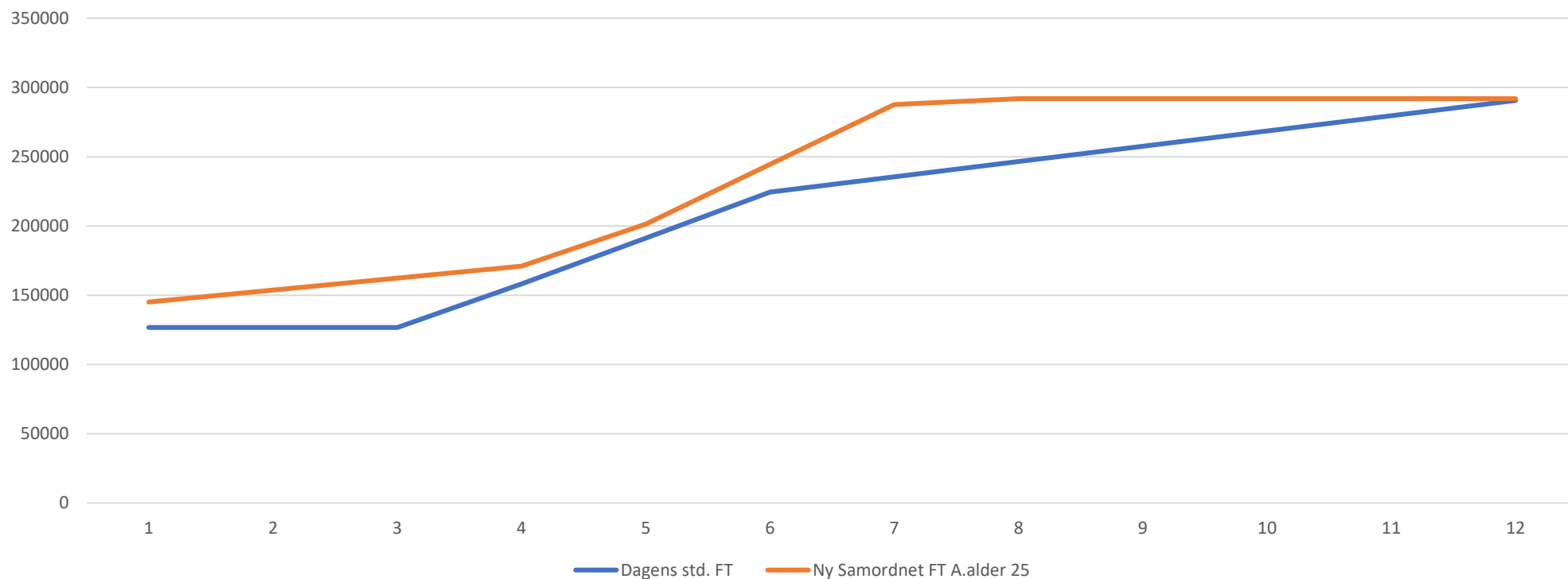
Ansattalder

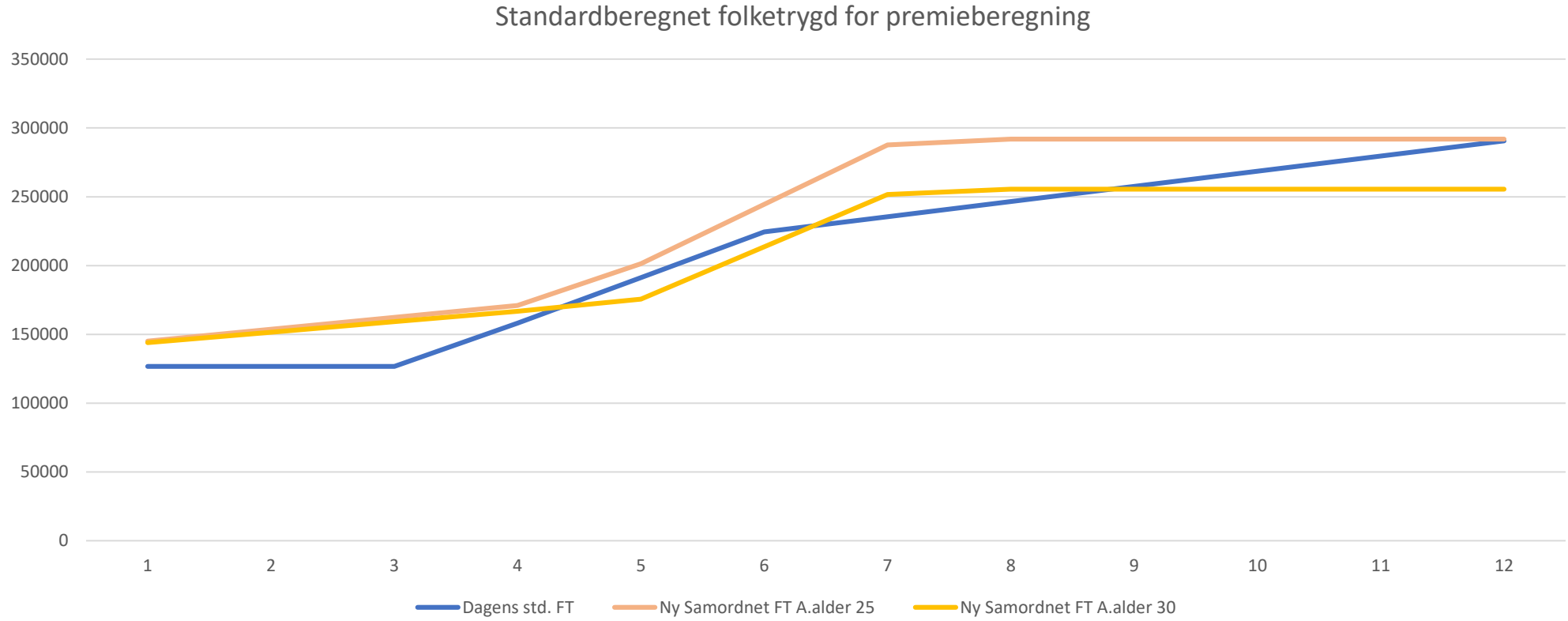

Hvorfor er sparepremienivået lavere i den nye ordningen?

Standardberegnet folketrygd for premieberegning

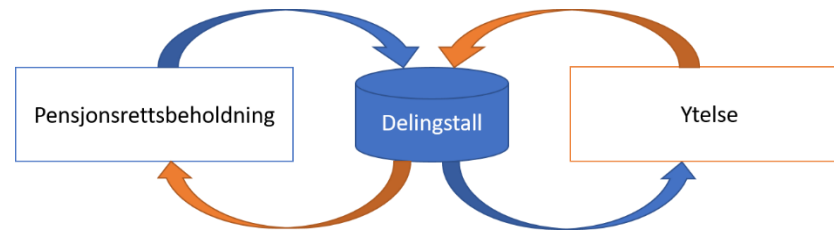

Hvorfor er sparepremienivået lavere i den nye ordningen?

Betinget Pensjon - Konstruksjonen

- Alderspensjonen tjenes opp med en grunnsats på **3,0 %** av pensjonsgrunnlaget i inntektsintervallet 0 – 7,1 G.
- Pensjonsopptjeningen akkumuleres i en beholdning som i reguleres med lønnsveksten i samfunnet (G-reguleringen) under opptjeningsperioden.
- Opptjeningsperioden er til og med det året medlemmet fyller **61 år**.
- Kan tas ut fleksibelt fra **62 til 70 år**.

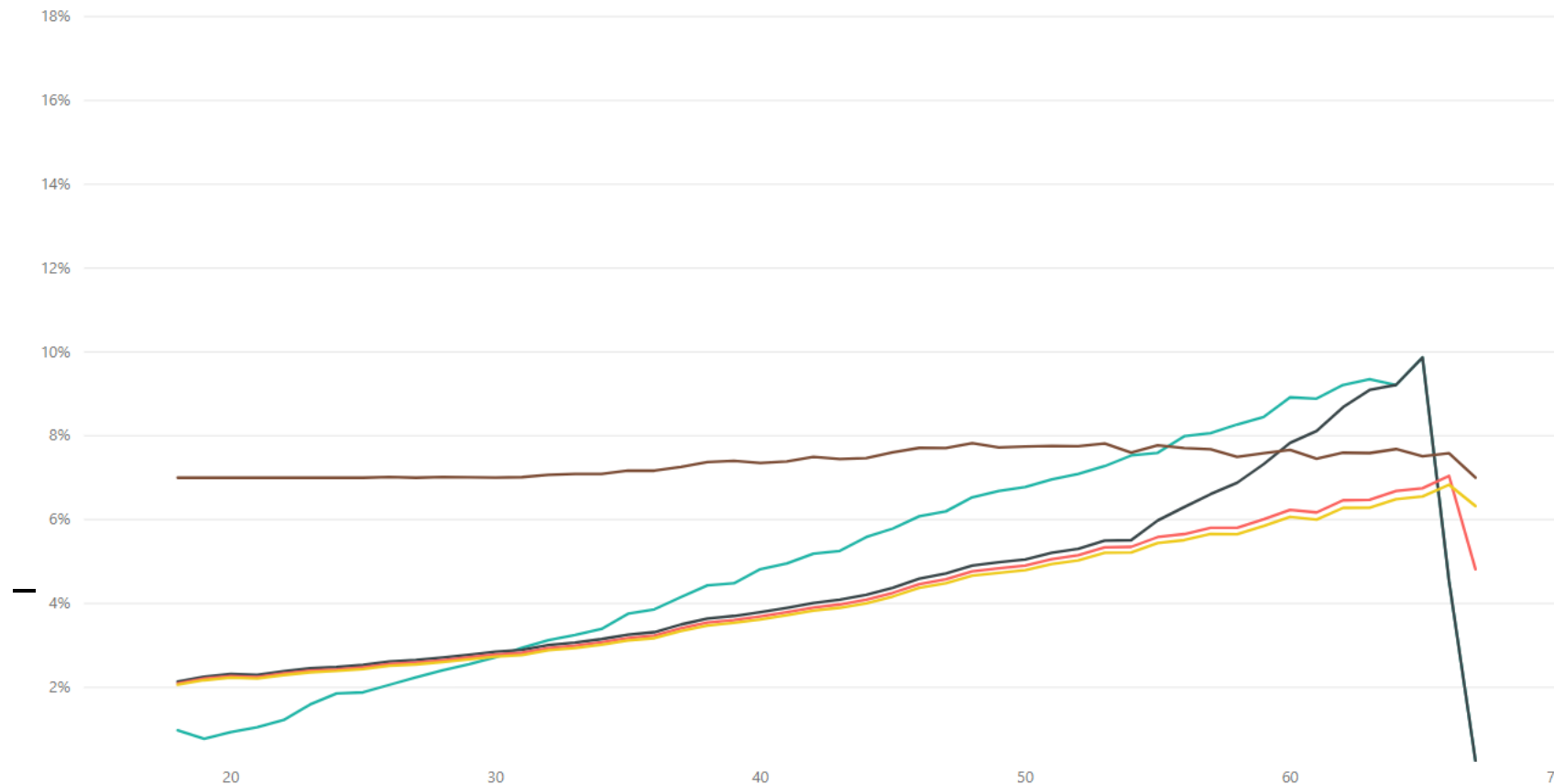

Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)

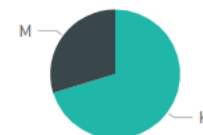
Utviklingen i sparepremien for påslagsmodellen (Fellesordningen)

Sparepremie i % av PGRL

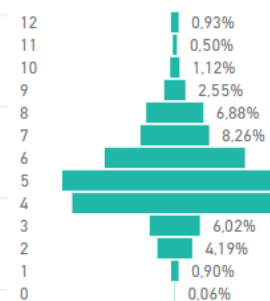
● Før reformen 2020 ● Etter reformen 2020 ● 2030 ● 2040 ● Innskuddspensjon

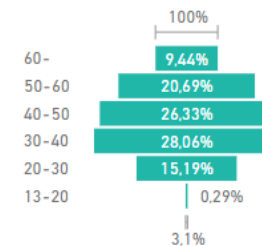
Kjønn

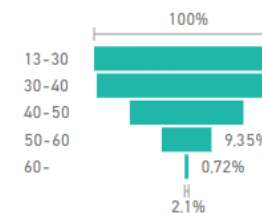
R. PGRL

Aldersgruppe

Ansattalder

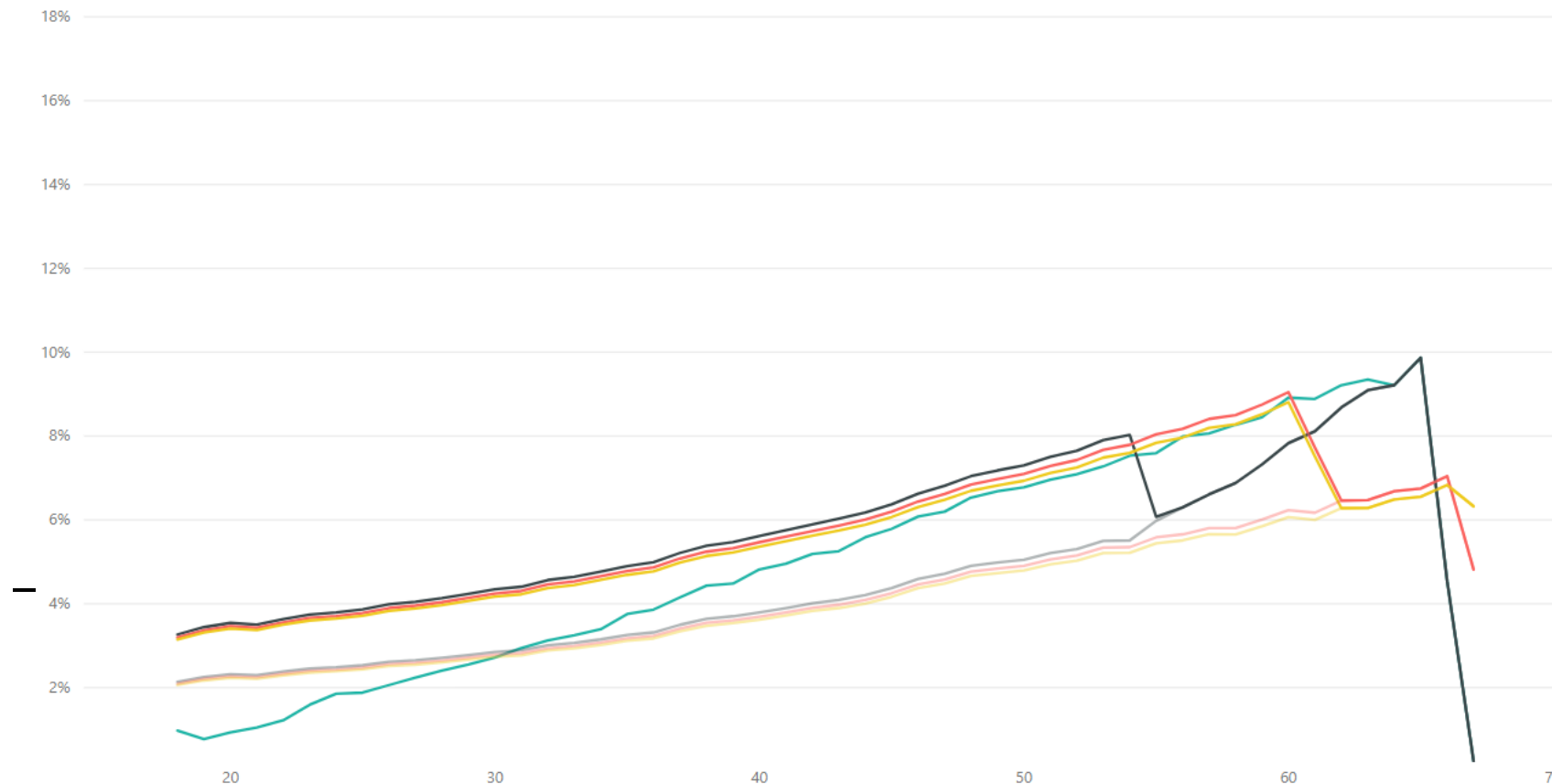

Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)

Utviklingen i sparepremien inkl. Bet. Pen. (Fellesordningen)

Sparepremie i % av PGRL

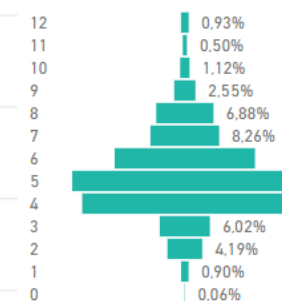
● Før reformen 2020 ● Etter reformen 2020 ● 2030 ● 2040 ● Etter reformen 2020 uten Bet. Pen. ● 2030 uten Bet. Pen. ● 2040 uten Bet. Pen

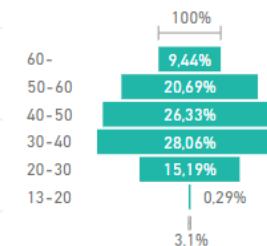
Kjønn

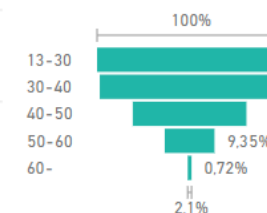
R. PGRL

Aldersgruppe

Ansattalder

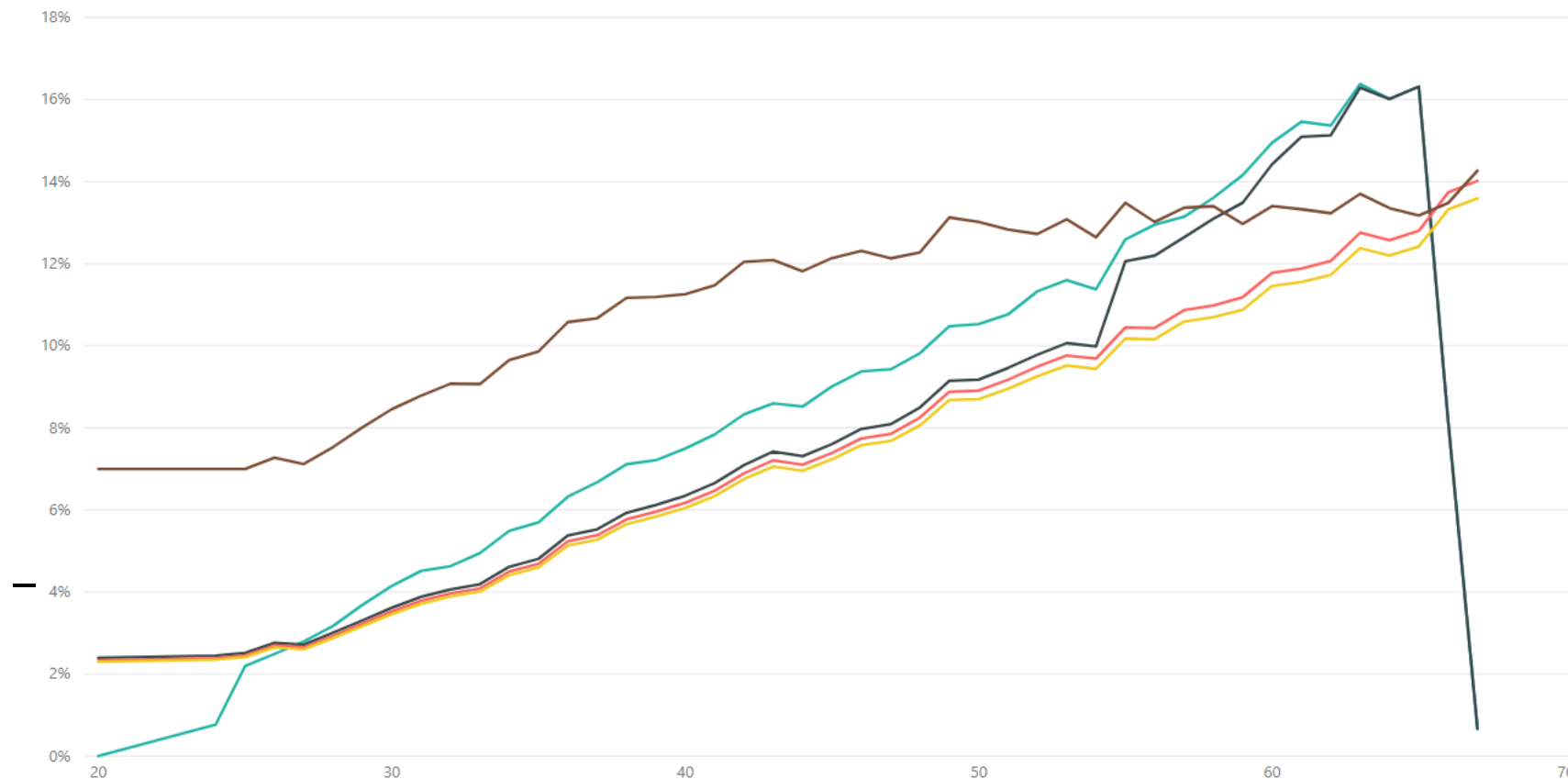

Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)

Utviklingen i sparepremien for påslagsmodellen (Legeordningen)

Sparepremie i % av PGRL

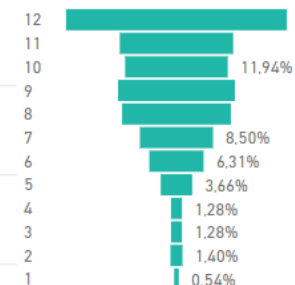
● Før reformen 2020 ● Etter reformen 2020 ● 2030 ● 2040 ● Innskuddspensjon

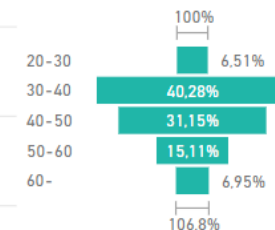
Kjønn

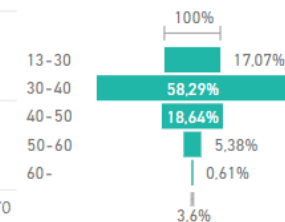
R. PGRL

Aldersgruppe

Ansattalder

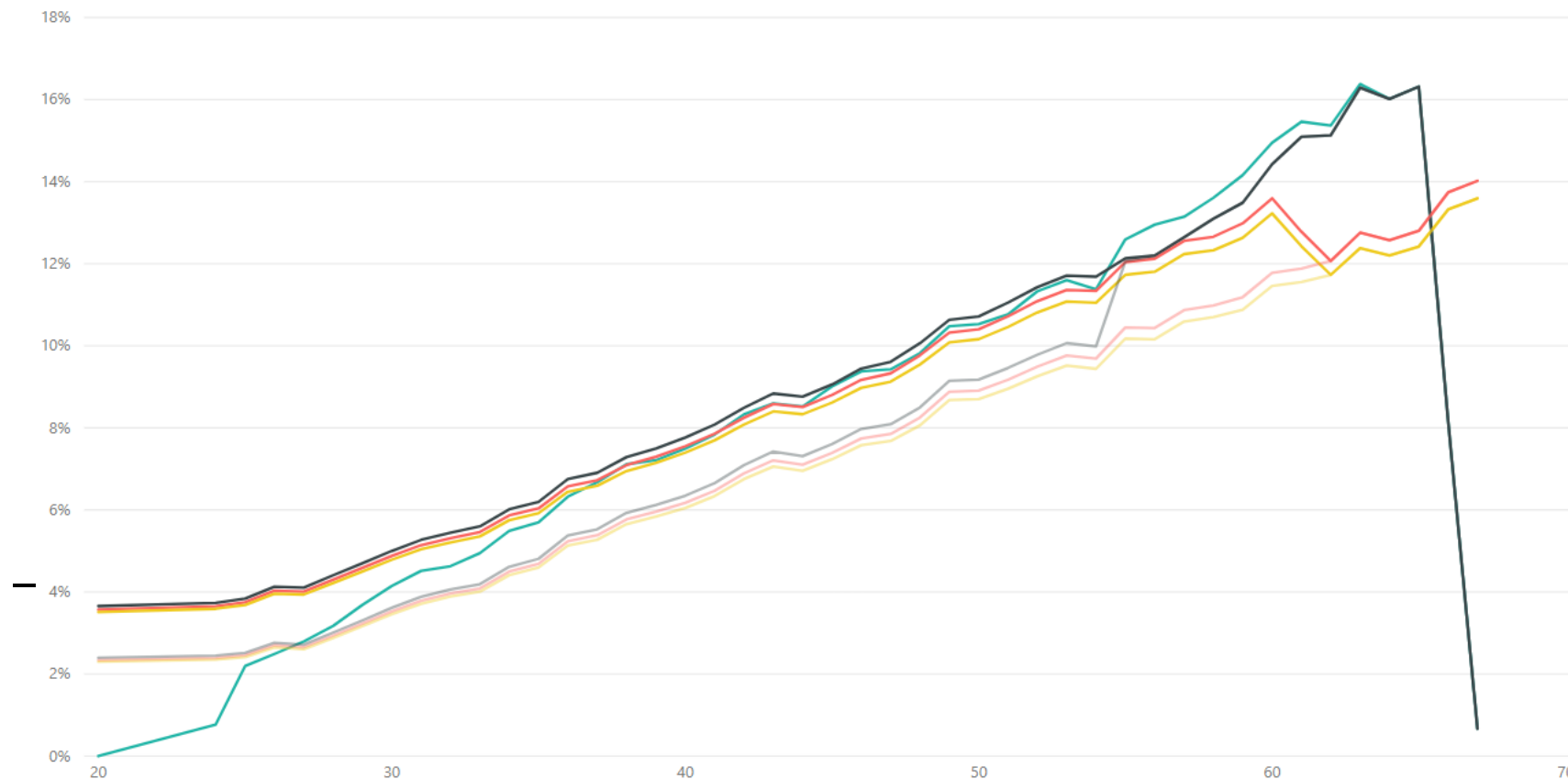

Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)

Utviklingen i sparepremien inkl. Bet. Pen. (Legeordningen)

Sparepremie i % av PGRL

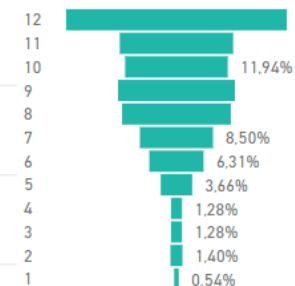
● Før reformen 2020 ● Etter reformen 2020 ● 2030 ● 2040 ● Etter reformen 2020 uten Bet. Pen. ● 2030 uten Bet. Pen. ● 2040 uten Bet. Pen.

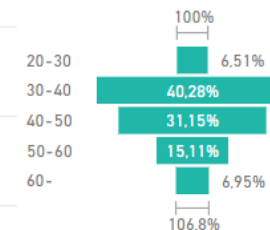
Kjønn

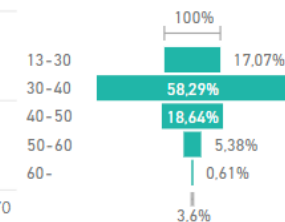
R. PGRL

Aldersgruppe

Ansattalder

Agenda

- Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)
  - Analyse på typeeksempler (Analyse på mikronivå)

Vi skal se på:

- Sparepremien for påslagsmodellen og betinget pensjon.
  - Forventet pensjonsalder.
  - Engangseffekter ved overgang til ny ordning.
-

Uttaksalder og kompensasjonsgrad

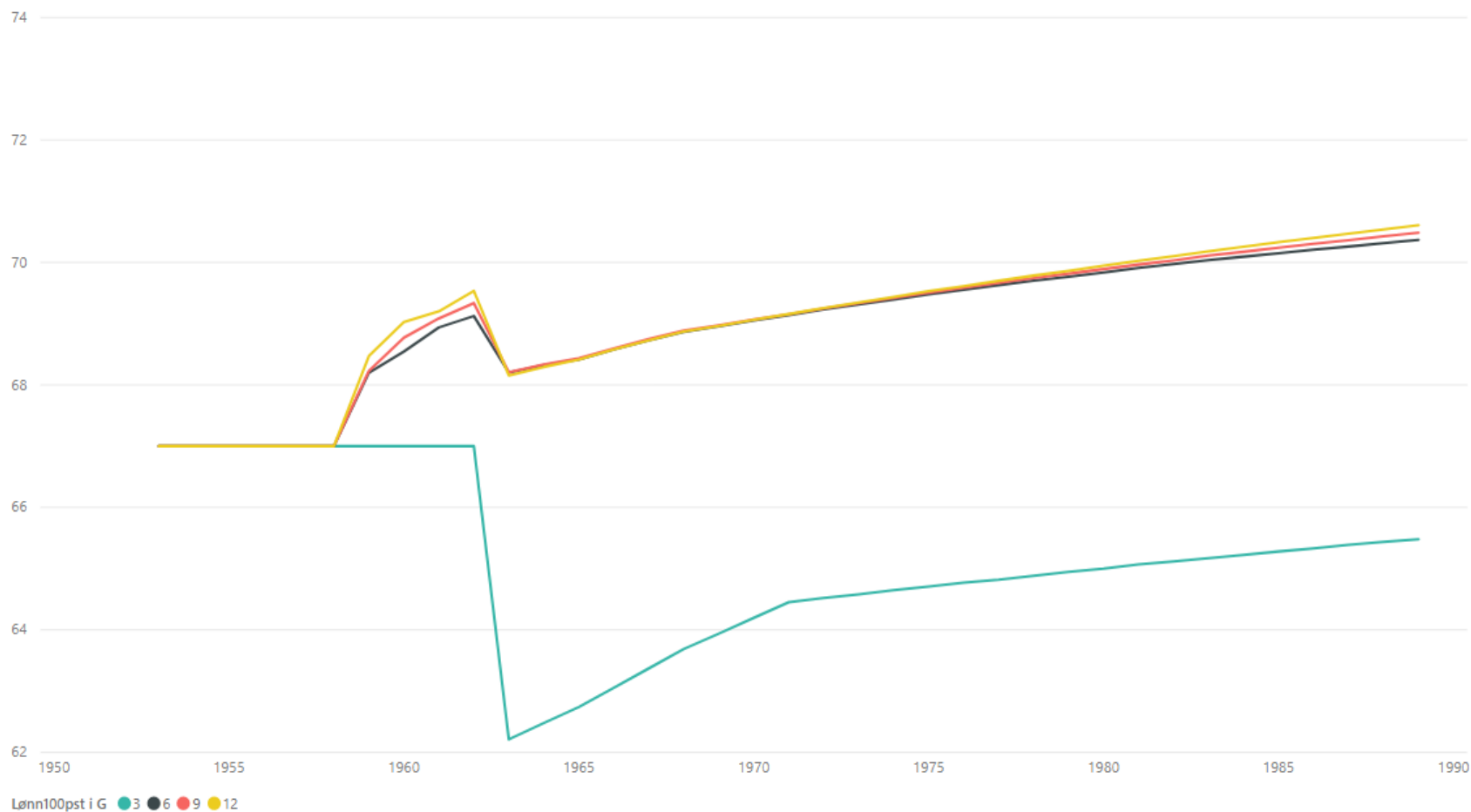

- Uttaksalderen er kjønnsuavhengig.
- Uttaksalderen påvirkes i stor grad hvor lang opptjeningsstid medlemmet har hatt i den nye ordningen.
- I dagens ordning påvirkes opptjeningsstiden kun ved ansettelsesalder etter 37 år.
- Historisk arbeidstidsfaktor og deltid hadde større påvirkning i dagens ordning i forhold til kompensasjonsgrad enn den nye ordningen.
- Yngre årskull når en kompensasjonsgrad som er på 66 % senere enn eldre årskull i den nye ordningen.
- Det samme gjelder for høyere pensjonsgrunnlag (på grunn av den relative effekten av den livsvarige AFP).

Uttaksalder og kompensasjonsgrad

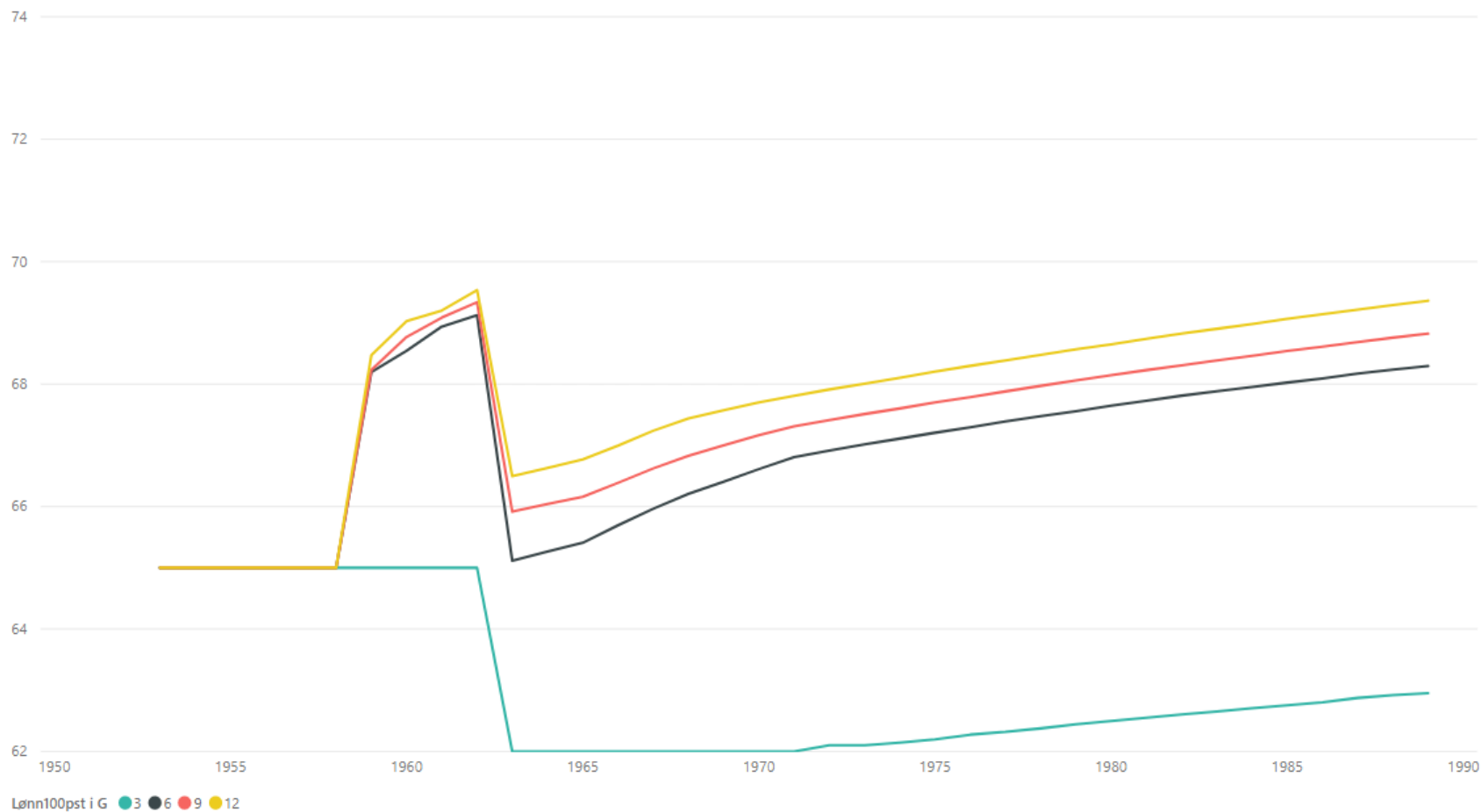
- Uten livsvarig AFP (66 %)

Uttaksalder ved en livsvarig kompensasjonsgrad på 66 % uten AFP

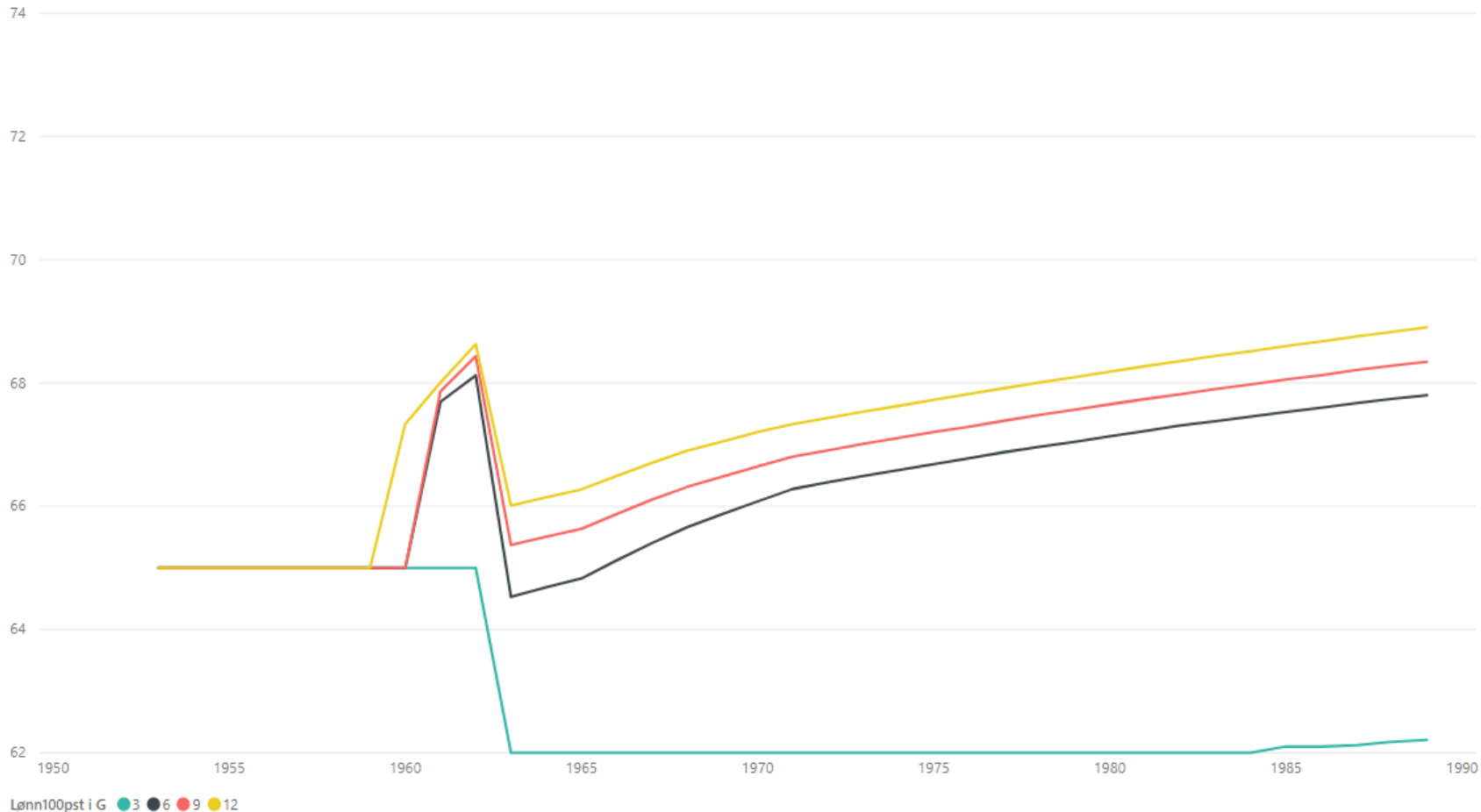
Uttaksalder og kompensasjonsgrad - Med livsvarig AFP (66 %)

Uttaksalder ved en livsvarig kompensasjonsgrad på 66 % med AFP

Uttaksalder og kompensasjonsgrad - Med livsvarig AFP (64 %)

Uttaksalder ved en livsvarig kompensasjonsgrad på 64 % med AFP

Kompensasjonsgrad og ansettelsesalder

- I den nye ordningen påvirkes kompensasjonsgraden fra tjenstepensjonen av ansettelsesaldern, mens
- I dagens ordning påvirkes kompensasjongraden fra tjenstepensjonen først ved en ansettelsesalder etter 37 år.

Kompensasjonsgrad fra tjenstepensjonen

- Ved 67 år

Lønn på 6 G

Årgang	25	30	35	40
1955	17,97 %	17,97 %	17,97 %	14,25 %
1960	17,50 %	17,50 %	17,50 %	12,51 %
1970	22,50 %	21,67 %	21,02 %	19,68 %
1980	21,43 %	20,49 %	19,50 %	18,07 %

Lønn på 12 G

Årgang	25	30	35	40
1955	33,18 %	33,18 %	33,18 %	28,24 %
1960	34,35 %	34,35 %	34,35 %	28,87 %
1970	37,37 %	35,23 %	33,55 %	30,09 %
1980	35,70 %	33,20 %	30,59 %	26,84 %

Kommentarer:

- Når man begynner å jobbe, betyr ingenting så lenge man blir ansatt før 37 år i dagens ordning.
- Når man begynner å jobbe, betyr en god del for når man kan ta ut pensjonen i den nye ordningen.

Kompensasjonsgrad fra tjenestepensjonen

- Hva betyr det å komme ut i arbeid ved 30, 35, 40 i forhold til 25 år

*Aktuar*ene

Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS

Lønn på 6 G

Årgang	25	30	35	40
1955	17,97 %	17,97 %	17,97 %	14,25 %
1960	17,50 %	17,50 %	17,50 %	12,51 %
1970	22,50 %	21,67 %	21,02 %	19,68 %
1980	21,43 %	20,49 %	19,50 %	18,07 %
1980	NA()	- 4 %	- 9 %	- 16 %

Lønn på 12 G

Årgang	25	30	35	40
1955	33,18 %	33,18 %	33,18 %	28,24 %
1960	34,35 %	34,35 %	34,35 %	28,87 %
1970	37,37 %	35,23 %	33,55 %	30,09 %
1980	35,70 %	33,20 %	30,59 %	26,84 %
1980	NA()	- 7 %	- 14 %	- 25 %

Agenda

- Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)
  - Analyse på typeeksempler (Analyse på mikronivå)

Vi skal se på:

- Sparepremien for påslagsmodellen og betinget pensjon.
  - Forventet pensjonsalder.
  - Engangseffekter ved overgang til ny ordning.
-

Engangspremier

- Engangspremie/frigjøring for overgang til oppsatt pensjonsrett
- Engangspremie/frigjøring for ny standardberegnet folketrygd?
  - Estimat for ny folketrygd.
  - Nye samordningsregler.

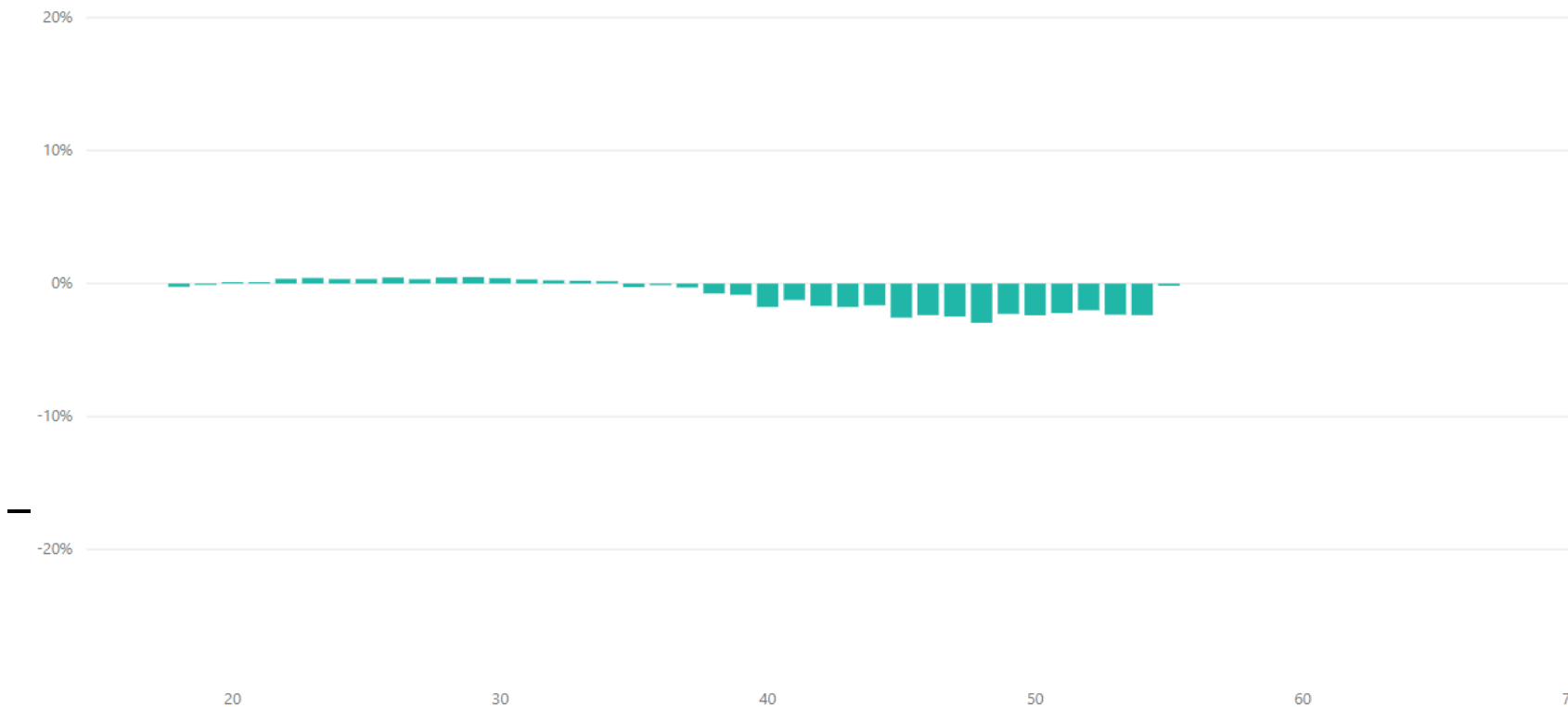
Engangspremie ved overgang til oppsatt pensjonrett

- **Går fra arbeidstidfaktor til historisk arbeidstidsfaktor.**
  - Engangspremie om deltiden er lavere enn historiske arbeidstidsfaktor
  - Frigjøring om deltiden er høyere enn historisk arbeidstidsfaktor.
- **Opptjening frem til 70 år istedenfor opptjening frem til 67 år for de som har en aldersgrense på 70 år.**
  - Gir en tre års lengre opptjeningsperiode, men begrenset til en opptjeningsperiode på 40 år.

Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)

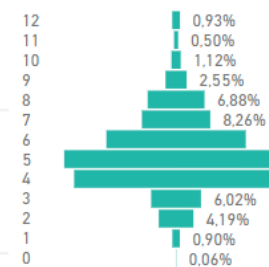
Engangspremie for overgang til oppsatt pensjonsrett (Fellesordningen) Engangspremie i % av PGRL

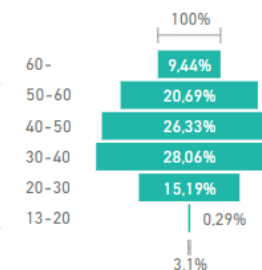
Kjønn

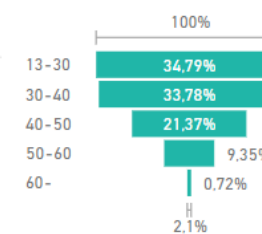
R. PGRL

Aldersgruppe

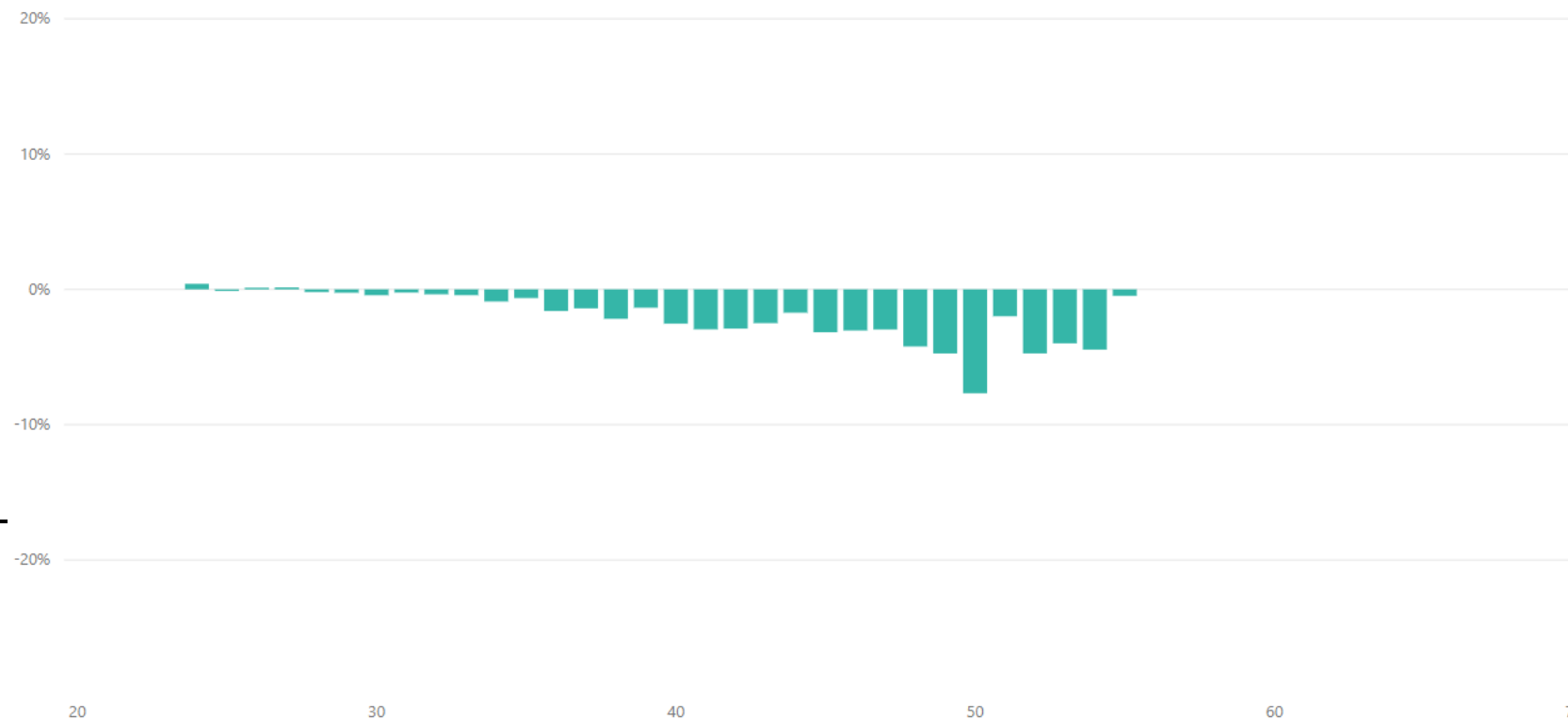

Ansattalder

Analyse på bestand (i samarbeid med PKH)

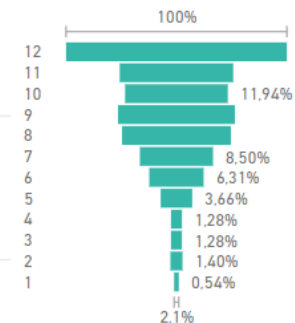
Engangspremie for overgang til oppsatt pensjonsrett (Legeordningen) Engangspremie i % av PGRL

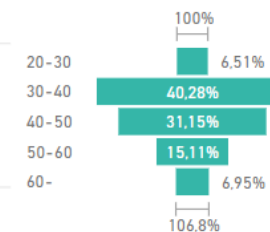
Kjønn

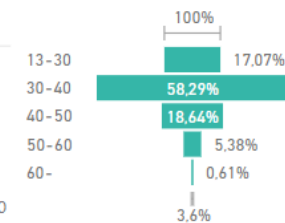
R. PGRL

Aldersgruppe

Ansattalder

Engangspremie ved overgang til oppsatt pensjonrett

- Observasjoner

- For lønn opptil 2 G er engangspremien null (det finnes et krysningspunkt).
- Størrelsene på endringene relativt til pensjonsgrunnlaget er større desto større pensjonsgrunnlag (negativt som positivt).
- Veldig liten endring for de som har en ansettelsesalder ved 40 år og senere.
- Krysningspunktet om det blir en frigjøring eller en engangspremie ligger mellom en ansettelsesalder på (27 år).
- Det blir en frigjøring for de som er ansatt etter krysningspunktet.
- Det blir en engangspremie for de som ble ansatt før krysningspunktet.
- Deltid og Historisk arbeidstidsfaktor forkludrer bildet

Kort oppsummert (i samarbeid med PKH)

- Fellesordning og legeordning
    - To forskjellige bestander
  - Sparepremien
    - Litt lavere enn i dagens ordning, men i tillegg blir det trolig premie for betinget pensjon, noe som gjør at den årlige sparepremien blir høyere.
  - Overgang til oppsatt pensjonsrett
    - Trolig vil det bli en frigjøring, som vil være med på å øke premiefondet.
  - Ny standard beregnet folketrygd?
-

Aktuarene

Aktuarfirmaet Lillevold & Partners

“Å overgå våre kunders forventninger gjennom unike løsninger som kombinerer effektiv bruk av teori, teknologi og innovasjon.”
